

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Boris van Puffelen
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Aan de gemeenteraad

Ons kenmerk: M2402-1984 - 24bo003256

Onderwerp: Derdelanders, communicatie
opvanglocatie en Taakstelling 2023

Datum: B&W 27 februari 2024

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Raad van State) heeft op woensdag 17 januari 2024 uitspraak gedaan over de derdelanders. Met derdelanders wordt bedoeld de vluchtelingen uit Oekraïne die niet de Oekraïense nationaliteit hebben maar daar bleven op een tijdelijke verblijfsvergunning. Op 23 januari jl. is de raad voor het laatst per brief geïnformeerd over de ontwikkeling op het gebied van opvang en begeleiding van asielzoekers, statushouders en vluchtelingen uit Oekraïne in Rotterdam. In deze brief (24bb000374) is aangekondigd dat zodra meer bekend is over de ontwikkeling met betrekking tot derdelanders wij u informeren. Dit is ook toegezegd (24bb000633) in de commissie WIOSSAN op 31 januari jl.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Zowel wethouder Achbar als de burgemeester hebben toegezegd de raad te blijven informeren over de ontwikkelingen op de opvangdossiers.

Daarnaast zijn in de commissie WIOSSAN op 31 januari jl. toezeggingen gedaan inzake het stappenplan om draagvlak te creëren voor de opvangvoorzieningen (24bb000632) en over het verschil van 97 in de taakstellingscijfers (24bb000638). Deze brief doet een voorstel voor de afdoening hiervan.

Toelichting:

Derdelanders

Einde tijdelijke bescherming

In oktober 2022 heeft de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid besloten dat per 4 maart 2023 derdelanders hun status verliezen onder de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB). Later is de datum van 4 maart 2023 uitgesteld tot 4 september 2023. In aanloop naar september 2023 stapte een aantal derdelanders naar de rechter. Vanwege tegenstrijdige uitspraken is de zaak vervolgens voorgelegd aan de Raad van State.

In afwachting van de uitspraak besloot de staatssecretaris van J&V dat derdelanders in de gemeentelijke opvang mochten blijven en alle rechten en voorzieningen in stand bleven tot de uitspraak. Op 17 januari jl. heeft de Raad van State geoordeeld dat de staatssecretaris de beschermingen o.g.v. de RTB niet mocht beëindigen op 4 september 2023 omdat de duur van de tijdelijke bescherming moet aansluiten bij de duur van de richtlijn. Dit betekent dat de tijdelijke bescherming voor derdelanders van rechtswege eindigt op 4 maart 2024.

Derdelanders in Rotterdam

Uit de gegevens van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en de Basisregistratie Personen (BRP) van gemeente Rotterdam komt naar voren dat er 120 derdelanders in Rotterdam verblijven: 70 in de gemeentelijke opvang en 50 in de particuliere opvang.

- 58 mensen verliezen de RTB-status per 5 maart 2024 (waarvan 19 mensen in de gemeentelijke opvang en 39 mensen in de particuliere opvang). Een deel hiervan heeft een lopende asielaanvraag of heeft een werk of studievergunning.
- 62 mensen behouden de RTB-status t/m 4 maart 2025. Bijvoorbeeld omdat deze persoon getrouwd is met een Oekraïner of omdat de IND heeft vastgesteld dat deze persoon geen tijdelijke, maar een permanente verblijfsvergunning had in Oekraïne. Voor deze groep verandert er niks.

De 58 mensen voor wie de status verandert na 4 maart 2024 zijn door gemeente Rotterdam door middel van een brief op de hoogte gebracht. De Rijksoverheid heeft hen ook geïnformeerd over het feit dat ze na 4 maart 2024 niet meer onder de tijdelijke bescherming vallen en dat hun status verandert. De IND besluit welke status zij krijgen. Daarin zijn er de volgende categorieën:

- A. Mensen die na 4 maart 2024 geen verblijfsrecht meer hebben in Nederland. Voor deze mensen geldt een vertrektermijn van 28 dagen. Dat betekent dat zij uiterlijk op 1 april 2024 de Oekraïne-opvang en Nederland moeten verlaten.
- B. Mensen die inmiddels een werk- of studievergunning hebben en vanaf 5 maart 2024 in hun eigen onderdak moeten voorzien.
- C. Mensen die een lopende asielaanvraag hebben. Zij vallen vanaf 5 maart onder de Asielregeling en daarmee onder verantwoordelijkheid van het COA. Deze mensen gaan over naar locaties van het COA.

Vanuit het COA weten wij dat er 9 derdelanders in de gemeentelijke opvang verblijven die doorstromen naar de asielopvang (categorie C). Wij blijven hen opvang bieden tot het moment dat COA hen een plek heeft toegewezen in een asielopvang, passend binnen de afspraken van het coalitieakkoord.

Gezien de landelijke beleidswijzigingen t.a.v. derdelanders in aanloop naar maart en september 2023, zetten we in op een heldere en eenduidige communicatie richting de derdelanders om verwarring en onduidelijkheid zoveel mogelijk te voorkomen. Derdelanders zijn door de gemeente geïnformeerd over de afloop van hun tijdelijke bescherming en de consequenties daarvan middels een brief. Zo zijn er vertrekgesprekken gevoerd met derdelanders die in de gemeentelijke opvang verblijven. Ook trekken we op met Vluchtelingenwerk voor voorlichting over de mogelijkheden die derdelanders hebben. En wordt afgestemd met Dienst Terugkeer & Vertrek die ondersteuning biedt bij de remigratieregeling die geldt voor derdelanders.

Werkwijze nieuwe opvanglocaties voor vluchtelingen

In de commissie WIOSSAN is toegezegd (24bb000632) om terug te komen op de vraag van mevrouw Maasen over het stappenplan om draagvlak te creëren voor de opvangvoorzieningen.

Bij het openen van een nieuwe opvanglocatie komt veel kijken. Bij omwonenden leven vaak vragen en zorgen. Dit heeft nadrukkelijk onze aandacht. Het is belangrijk om hierover zo snel mogelijk met buurtbewoners in gesprek te gaan. Goede communicatie is hierbij de basis en gericht op de vraag hoe de opvanglocatie op een goede manier kan worden ingepast in de wijk. Hierbij maken we gebruik van de expertise die binnen de gemeente al jarenlang is opgedaan met de huisvesting van kwetsbare doelgroepen (op grond van de Wmo2015) en meer recent met de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

Dit houdt in dat:

Zodra er een opvanglocatie op het oog is, wordt advies ingewonnen (o.a. van de wijkmanager, wijkcommunicatie, accounthouder veilig, omgevingsmanager) of het gezien de omgeving passend is om er een opvanglocatie te openen. We maken dan een omgevingsbeeld op basis van het wijkprofiel, veiligheidsprofiel, mediaberichten, gesprekken, etc. en daarop het advies baseren.

Zodra besloten is tot de opvanglocatie op deze plek, worden de volgende stappen gezet:

- De omgevingsmanager van het ambtelijk team vluchtelingenopvang stelt de wijkmanager op de hoogte en maakt een afspraak met de wijkmanager en de communicatieadviseur vluchtelingenopvang om de communicatieaanpak op te stellen.
- De omgevingsmanager en/of wijkmanager informeren de betreffende rayondirecteur, wijkraad en accounthouder veilig en zij halen bij hen aanvullende informatie op als input voor de communicatieaanpak. De accounthouder veilig stelt in dit verband ook de politie en de bij de veiligheid betrokken relevante partijen in het gebied op de hoogte.
- Op basis van de opgehaalde informatie uit de wijk en de omgevingsanalyse werken de communicatieadviseur vluchtelingenopvang en de omgevingsmanager de communicatieaanpak uit voor deze locatie.

Communicatie is altijd maatwerk. Het kan per wijk en per opvanglocatie verschillen wat het meest passend en haalbaar is (variërend van bewonersbrieven, het organiseren van inloopavonden, informatiemarkten, burengesprekken, een open huis en/of werkbezoeken aan een vergelijkbare voorziening elders in de stad of het land).

Andere uitgangspunten zijn:

- We zijn duidelijk over het feit dat er een opvanglocatie gaat komen;
- We zorgen voor duidelijke informatie over de te openen opvanglocatie (waar, waarom daar, voor wie, voor hoeveel mensen, vanaf wanneer, voor hoelang, contactpersoon, etc.);
- De direct omwonenden krijgen de ruimte om hun vragen te stellen, aandachtspunten mee te geven, eventuele zorgen te uiten en eigen ideeën aan te dragen. Mede op basis hiervan worden afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat de nieuwe bewoners van de opvanglocatie en de direct omwonenden prettig kunnen samenleven en de opvang op een goede manier kan functioneren in de wijk;
- We ondersteunen en faciliteren initiatieven waarbij buurtbewoners en bewoners van de opvanglocatie elkaar kunnen ontmoeten en leren kennen;
- We nodigen omwonenden uit om (met een afvaardiging) deel te nemen aan een beheercommissie of een andere bij de wijk passende overlegvorm. Via een dergelijk

overleg willen we ook tijdens de ingebruikname van de opvanglocatie actief blijven luisteren naar wat er leeft, zodat we daar tijdig op kunnen inspelen (vragen, zorgen en ideeën kunnen we dan snel gezamenlijk oppakken).

Dit proces loopt voorafgaand aan of parallel met de ontwikkeling en realisatie van de locatie in kwestie. Het communicatie- en participatietraject volgt deels het realisatietraject en is daar ook mede afhankelijk van. Tenslotte, de ervaring leert dat nadat een opvanglocatie eenmaal is geland in de wijk het in de meest gevallen goed gaat en dat de communicatie en participatie in waakvlam gaat, maar dat deze altijd weer actief kan worden gemaakt als er ontwikkelingen zijn.

Taakstelling 2023

In de commissie WIOSSAN van 31 januari jl. heeft Mevrouw Vlieger een vraag gesteld over het verschil in de taakstelling voor de huisvesting van statushouders van 97 personen tussen de raadsbrieven van 14 november 2023 (23bb007700) en 23 januari 2024 (24bb000374). In de brief van 14 november wordt gesproken over een taakstelling van 1.434 personen en in de brief van 23 januari wordt gesproken over een taakstelling van 1.337 personen. Het verschil hiertussen is 97 personen. In 2022 heeft Rotterdam 97 personen meer gehuisvest dan de taakstelling. De totale taakstelling zonder deze verrekening is voor 2023 1.434 personen. Het positieve resultaat van 2022 worden afgetrokken van de taakstelling in 2023. Hiermee is de taakstelling in 2023 in de praktijk uitgekomen op 1.337 personen.

Wij stellen voor hiermee de toezeggingen 24bb000632, 24bb000633 en 24bb000638 af te doen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

De kosten die gemeente Rotterdam maakt voor het bieden van opvang aan derdelanders gedurende de vertrektermijn worden gedekt door het Rijk.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

J.H. Meijer, l.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb